

Lutanje s don Franom

"Plan B"

DON FRANE BULIĆ – ŽIVOT I DJELO

4. listopada 1864. – 29. srpnja 1934. godine
katolički svećenik, hrvatski arheolog i povjesničar.

Studirao:

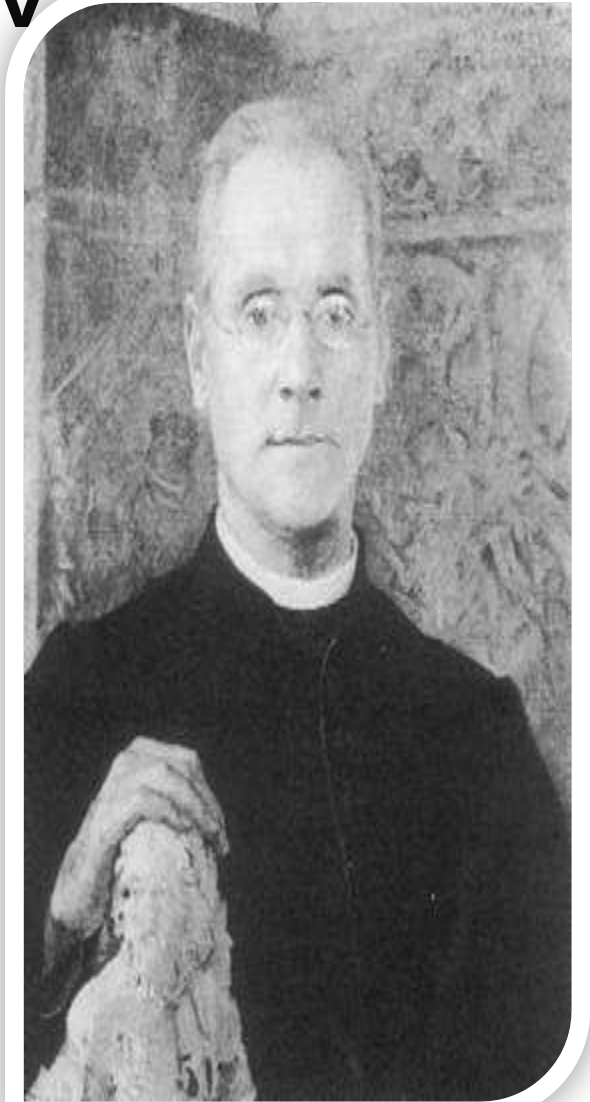
- Teologiju (Zadar)
- Filologiju i arheologiju (Beč)

Upravitelj arheološkog muzeja u Splitu

1878. – konzervator kulturno-povijesnih starina
cijele Dalmacije.

Zastupnik:

- Splitske općine u Dalmatinskom saboru
- Dalmacije u Carevinskom vijeću

ARHEOLOŠKA OTKRIĆA DON FRANE BULIĆA

Doprinos upoznavanju ranokršćanske i starohrvatske povijesti na području Dalmacije.

Arheološka iskapanja

- Saloni
- Bazilika u Manastirinama
- Rižinice (Solin) – 1891. godine – kameni ulomak s natpisom kneza Trpimira
- Solin – sarkofag kraljice Jelene (976 g.)
- Gospinom otoku (Solin), temelji crkve svete Marije i crkve svetog Stjepana

DJELA DON FRANE BULIĆA

"Hrvatski spomenici u kninskoj okolini, uz ostale suvremene dalmatinske, iz dobe narodne hrvatske dinastije" 1888. Zagreb

"Crkvice sv. Petra u Priku kod Omiša" 1923. Split

"Krunidbena bazilika kralja Zvonimira usred Gradine u Solinu" 1925. Sarajevo

"Palača cara Dioklecijana u Splitu" 1927. Zagreb

"Stopama hrvatskih narodnih vladara" 1928. Zagreb

PROJEKT: „PLAN B”

Što nas je potaknulo na izradu projekta:

1. **Povijest** - Ključna uloga prilikom obrađivanja temelja grada Solina
2. **Geografija** – Važni podaci tadašnjeg izgleda grada, broja i strukture stanovništva
3. **Turizam i marketing** – Znatna uloga Salone i Arheološkog muzeja prilikom turističkih tura
4. **Kulturno - povijesna baština** –Raznovrsne skulpture koje nam svojim vanjskim karakteristikama dočaravaju razdoblje njihovog nastajanja

PROJEKT: „PL B”

5. Hrvatski jezik – Knjižnica obogaćena mnoštvom literature koju je brižno skupljao
6. Vjeronauk – Katolički svećenik koji doprinosi povećavanju crkvene baštine
7. Engleski, njemački i talijanski jezik – Tri svjetska jezika, uz pomoć aktiva stranih jezika se cilja na dočaravanje Bulićevog djelovanje u susretu s inozemnim

CIL

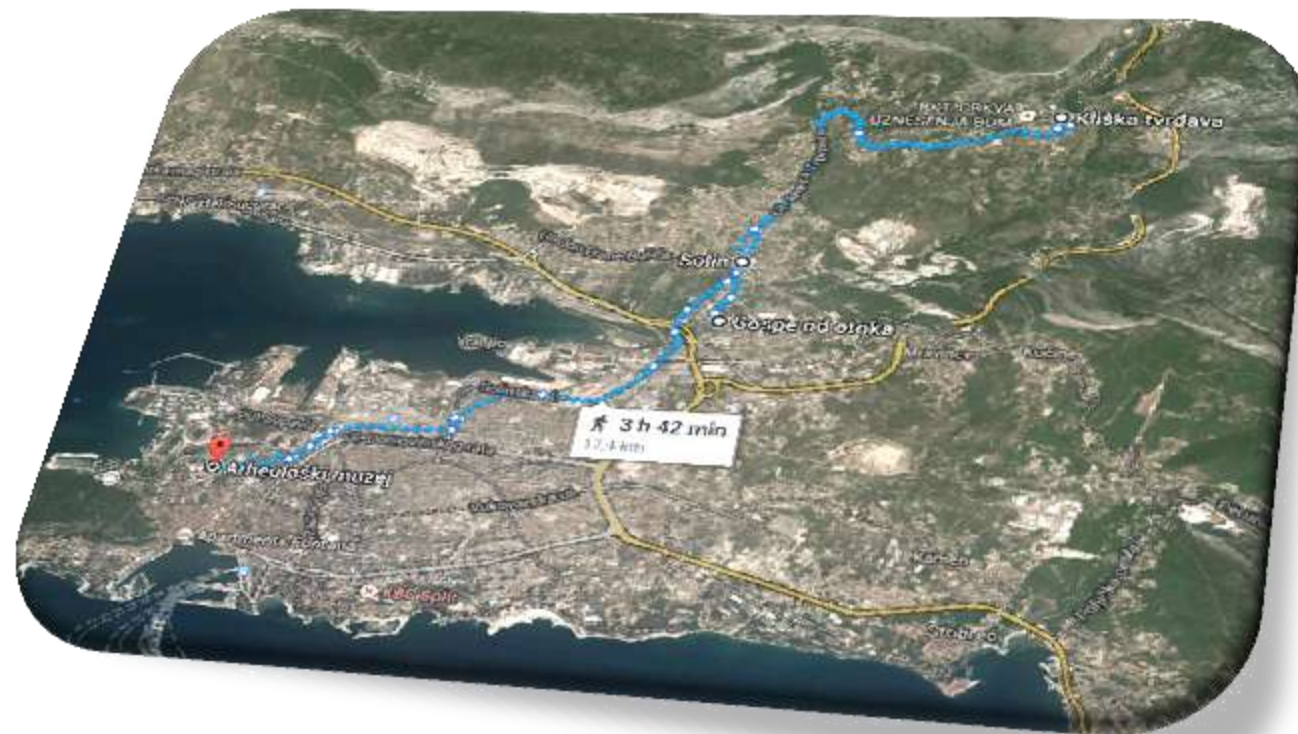

- **Cilj ovog projekta je približiti zasluge velikog arheologa Frane Bulića široj populaciji.**
- **Turističko–ugostiteljska škola Split se angažirala da ljude upozna sa prekrasnim lokalitetima koji, na žalost, ne dobivaju pažnju koju zaslužuju**
- **Nastavnici i učenici ove škole žele probuditi svijest ljudi da se trebamo brinuti za povijesno nasljeđe**

LUTALI SMO S DON FRANOM:

- I. Manastirine (Salona)
- II. Gospa od Otoka (Solin)
- III. Tvrđava Klis
- IV. Rižinice
- V. Arheološki muzej
- VI. Bijaći
- VII. Libovac

TRI PRSTE NA

Don Frani Buliću otac je na samrtni darovao 3 prstena koja je pronašao u grobu u Solinu; te smo po uzoru na tu priču u ovom projektu njegovo djelovanje podijelili u tri prstena.

„BULIĆEVE” LOKACIJE

❖ Bazilika u Manastirinama

❖ Libovac

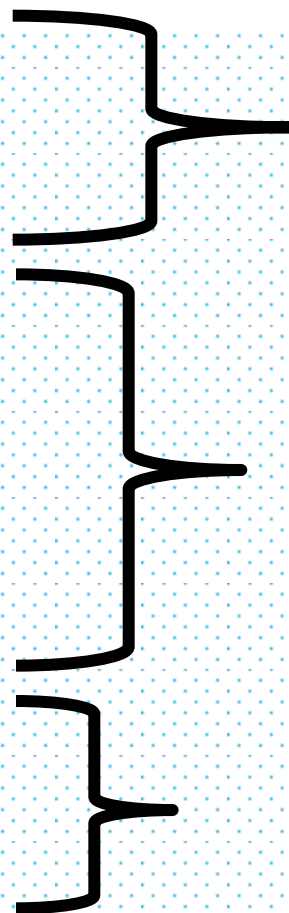
➤ Gospin otok

➤ Tvrđava Klis

➤ Rižinice

➤ Bijaći

* Arheološki muzej

Salona

**Hrvatski
vladari**

**Očuvanje
baštine**

SALONA - MANASTIRINE

Najveće ranokršćansko groblje
sub divo.
Grob don Frane Bulića

Posjetili smo u sklopu terenske
nastave prof. Matković
anastirine (SALONA)

Južno od Kučina prema moru nalazi se brežuljak Libovac na kojem je bilo ostataka starih opeka i crijepova iz rimskog doba.

Libovac je ležao na putu koji je po Tabuli Peutingerovoj spajao Salonu i Epetium.

Po legendi koju je zapisao čuveni arheolog don Frane Bulić, a po kazivanju seljaka iz sela Kučine, tu se rodio rimski car Dioklecian.

Ova se legenda u Kučinama prenosi sa generacije na generaciju.

SALONA - LIBOVAC

Posjet mjestu rođenja
Dioklecijana (Libovac)

HODOČAŠĆE POVODOM BLAGDANA SV. DUJMA

Hodočašće organizirano
na temelju puta prijenosa
kostiju sv. Dujma

HODOČAŠĆE - ITINERAR

15h – okupljanje na
Manastirinama

- groblje gdje je pokopan
don Frane Bulić

1. Crkvice u Dujmovači

- Legenda – djeca koja su
nosila kosti sv. Dujma,
prvi put ožednjela pokraj
crkve

2. Kapelica na Kmanu

3. Trg Peristil – Katedrala sv.

HRVATSKI VLADARI – GOSPA OD OTOKA

Prvo naselje Hrvata na
splitskom području

GOSPA OD OTOKA

Prvo naselje Hrvata na Splitskom području

Kraljica Jelena sagradila dvije crkve:

1. Blažene Djevice Marije
2. Svetog Stjepana

1898. god don Frane Bulić naišao na temelje crkvi

Pronašao nadgrobnu ploču kraljice Jelene

Obilazak otoka uz stručno vodstvo

GOSPA OD OTOKA- NADGROBNA PLOČA KRALJICE JELENE

„IN HOC TUMULO QUIESCIT HELENA FAMOSA
QUE FUIT UXOR MIHAELI REGI MATERQUE
STEPHANI REGIS HABENASQUE TENUIT REGNI.
VIII. IDUS MENSIS OCTOBRIS OBIT IN PACE. HIC
ORDINATA FUIT ANNO AB INCARNATIONE
DOMINI DCCCCLXXVI. INDICTIONE IV. CICLO
LUNARI V. EPACTA XVII. CICLO SOLARI V. LUNA
V. CURRENTE VI. ISTAQUE VIVENS FUIT REGNI
MATER FIT PUPILORUM TUTORQUE VIDUARUM.
ICQUE ASPICIENS VIR ANIME DIC MISERERE DEUS.”

„U OVOM GROBU POČIVA SLAVNA JELENA. ONA JE
BILA ŽENA KRALJA MIHAJLA, A MAJKA KRALJA
STJEPANA, I VLADALA JE KRALJEVSTVOM.
PREMINULA JE U MIRU 8. LISTOPADA. OVDJE JE
BILA SAHRANJENA 976. GODINE OD
UTJELOVLJENA GOSPODNJEG 4. INDIKCIJE, 5.
MJESEČEVOG CIKLA, 17. EPAKTE, 5. SUNČEVA
CIKLA, 5. DANA KOJI PADA SA 6. ZA ŽIVOTA
MAJKOM KRALJEVSTVA POSTADE I MAJKOM
SIROTA I ZAŠTITNICOM UDOVICA. OVAMO
POGLEDAJ ČOVJEČE PA RECI: BOŽE, SMILUJ JOJ SE
DUŠI.”

HRVATSKI VLADARI – KLIS

Klis je u 9. st. bio sjedište
hrvatskih knezova i
kraljeva Trpimirovića

TVRĐAVA KLIS

Jedna od najistaknutijih utvrda u Hrvatskoj

Neosvojena do 1537 god. – enklava u vrijeme turske opasnosti

„Osvajanje” Kliške tvrđave u vodstvu lokalnog vodiča

Posjet crkvi sv. Vida (u vrijeme turske okupacije džamija i minaret)

IZLETI NA KLISU

- Organiziranje **tematskih vjenčanja** na Klisu u stilu poznate serije “Igra prijestolja” koja je tamo snimana
- **Viteški turniri** u odorama Uskoka i Osmanlija bili bi privlačni gledateljima turskih sapunica

IZLETI NA KLISU

- Piknici i kampiranja na tvrđavi za mlade parove željne romantike i samoće, ili pak za obitelji sa djecom
- Organiziranje molitvi u crkvi sv. Vida
- Hiking za ljude željne rekreacije
- Klis ima širok spektar mogućnosti **privlačenja turista da ulože svoje vrijeme i svoj novac baš tu kod nas**

HRVATSKI VLADARI - BIJAĆI

U najstarijem dobu hrvatske povijesti, Bijaći su sjedište hrvatskih vladara o čemu svjedoče i arheološka istraživanja kod crkve sv. Marte. Naselje se spominje u darovnici kneza Trpimira iz 859. godine, Muncimirovoj ispravi, i u presudi kralja Zvonimira.

HRVATSKI VLADARI - RIŽINICE

Benediktinski samostan – 852.
godine

- Pogidao ga knez Trpimir
- Krštavanje Hrvata

RIŽINICE (POTOK SV. ILIJE)

1891. god. – zemljoradnik
pronašao odlomak s natpisom
„pro duce Trepim(ero).

Don Frane Bulić započinje
iskapanja; otkrio:

- Malenu crkvu (16x7,5 metara) i samostan

Putujući prema Klisu zaustavili
smo se da bi razgledali
arheološke ostatke u Rižinicama.

OČUVANJE BAŠTINE - ARHEOLOŠKI MUZEJ SPLIT

Najstariji arheološki muzej u Hrvatskoj
don Frane Bulić – ravnatelj,
zaslužan za izgradnju današnje
muzejske zgrade, osnovao
kulturno društvo „Bihać”

Razgledali smo muzej pod
vodstvom kustosa.

PROVOĐENJE IDEJE U DJELO

1. Buđenje svijesti o dragocjenoj baštini
2. Gradnja ugostiteljskih objekata u neposrednoj blizini lokacija
3. Otvaranje mjenjačnica i suvenirnica
4. Proširenje spektra suvenira
5. Instalacija INFO ploča u blizini atrakcija
6. Organiziranje radionica, viteških igara i vjenčanja na spomenutim lokacijama

PLAN B FILM

1. Otvaranje privatne knjižnice don Frane Bulića koja je u potpunosti sačuvana široj javnosti
2. Poboľjšati prometnu dostupnost (obnova cesta, redovite autobusne linije itd.)
3. Nastavak zapostavljenih arheoloških istraživanja
4. „WOW” film ili projekcija
5. Organiziranje uspona ili izleta do lokacija

Vijesti

PROJEKT PLAN B

Autor: [DENIS LJUBIČIĆ](#), 29. 5. 2014.

U sklopu projekta o don Frani Buliću pod nazivom "Plan B", dana 24.5.2014 godine skupina učenica naše škole pod vodstvom profesorice Mirande Matković, posjetila je lokalitete usko vezane za život i rad don Frane. Posjetili su tako ostatke crkve svete Marte u Bijaćima, Manastirine, Klis, Rižinice te Arheološki muzej istovremeno spoznajući važnost ovih lokaliteta u cilju turističke promocije. O projektu je snimljen i promotivni film koji će biti objavljen na youtube-u.

Povratak

Ispiši članak

Pošalji prijatelju

ORGANIZACIJA IZLETA

- Potrebno je organizirati izlete ili barem kratke obilaskе ovih, mnogima, nepoznatih mjesta
- Ova vrsta turizma bi bila namijenjena **kulturološkim turistima** i samim time starijoj grupi ljudi, no mi kao učenici smatramo ovo vrlo zanimljivim dijelom hrvatske povijesti i mislimo da bi i drugim **mlađim skupinama turista** bilo zanimljivo posjetiti ova mjesta

DOBRE I LOŠE STRANE

1. daleko od svakodnevnih gužvi
2. prometna dostupnost
3. bogata baština
4. iskorištenost tokom svih godišnjih doba
5. prostor za razvoj ugostiteljstva

1. manjak marketinške obrade
2. nepostojeći ugostiteljski sadržaji
3. siromašan izbor suvenirira

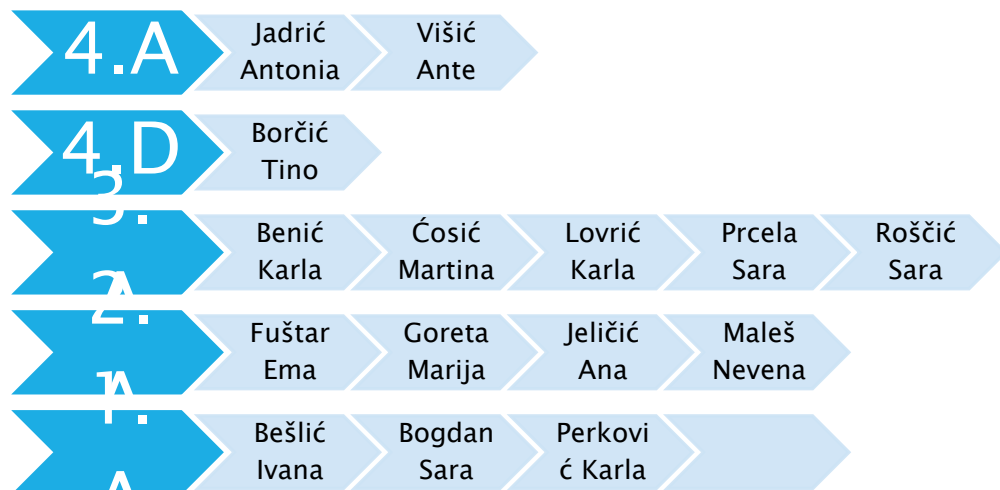

ZAHVALE

1. Ministarstvu turizma – na ovogodišnjoj i prošlogodišnjoj potpori
2. Turističkoj zajednici Klis i Arheološkom muzeju – na besplatnim ulaznicama i prospektima
3. Prometnoj policiji Solin – uz čiju smo profesionalnu pomoć hodočastili iz Solina u Split
4. Slobodnoj Dalmaciji – objavljen članak u novinama (5. svibnja 2014.)
5. Splitsko-makarskoj nadbiskupiji (Kristini Bitangi – urednici i voditeljici emisije „Radosna vijest” te Petru Juričeviću – snimatelju i montažeru) i TV Jadran – što su nas uvrstili u njihov tv raspored
6. Doc. dr. sc. Josip Dukić na stručnom vodstvu tijekom hodočašća
7. Udruzi turističkih vodiča grada Splita
8. Prof. Zlati Kezić na prijevodu prezentacije

UČENICI I MENTORI

- Prof. Miranda Matković
- Prof. Vedrana Ban Verbanac

don Frane Bulić

Marija Goreta

Sara Roščić

Antonia Jadrić

Martina Čosić

Ivana Bešlić

Karla Benić

Karla Lovrić

Prof. Matković

Prof. Ban Verbanac

Karla Perković

Ana Jeličić

Ema Fuštar

Nevena Mašes

Sara Prcela

Ante Višić

Karla Perković

Ana Jeličić

Ema Fuštar

Nevena Mašes

Sara Prcela

Ante Višić